

حيات

نحوه سی هبدهم ۱۰ غرور شد .
سته لیکی پوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی ملکتler ایشین ۵ دولاً) .

آپونه واعلان ايشلري ايجين آنقره مرکزى شه
ويا استانبول شعبه سنه مراجعت ايد يابير .
يازى ايشلر شک مرچى آنقره مرکزى بدر .

۱ نجی جلد

هیات، رامما هیات،... دنیا برا راهها یهود هیات فاتحler ...
- نجیه -

مدرسی : محمد امین

اداره هنر : آنقره استانبول جاده سندہ آنقره
معارف امينلىكى يانشىگى دائرة

استانبول بورسي :

باب عالى جاده سندہ رسمي برشبه
[تلفون : ۳۶۰۷]
اداره زانهسى داخلنەكى دائرة

صاپی : ۱

آنقره ، ۲ کانون اول ، ۱۹۲۶

سیر امّه کوکل دردکه دومن ایره او مه
جان آنّه اوده بیهوده جانان ایره او مه
کوزک صدفندن نیه دردانه دوکرسن
شول ییشی که دادنی هرچنان ایره او مه
کل وصل دیلوسک قیو فریده ای بیل
کل غنجه کبی آخری کاستان ایره او مه
انجلیسیه هیله قریبه کبی پیلک
فرقت نیجه بر اوله سلنه ایره او مه
یعقوب کبی خنله قالان بر اینک کون
برکون خیر یوسف کنمان ایره او مه
فریاد و فغان اته ای بیل دهی اغذک
یوم غنجه کبی بینه کاستان ایره او مه
مقصود انک کم الد شدار ابریشور
بیرمه یقکی الو که آسان ایره او مه
اغیار التند سکا شول یار ایرمن
اشکار اوله برکون پنهان ایره او مه
بو رسنه که دهانی دور شمع کبی زاو
باشدن آیانه عرفی پایان ایره او مه

اجتیاعی وادی حیائزر دائز بر ملاحظه

رونہسانس و تور کیه

<><>

داما اوکی بعضی فرعی و قسمی تشبیه قاله
آلینمیا حق اولورسه تورکیه نک عصریلهشمک ایچون
جایلامگه باشلامای ۱۲۰۵ (۱۸۳۹) دن اعتبار
ایدیلیر . بو جایالایشک مثیل مصطفی رشید پاشادر .
رشید پاشایی هملکتده عصری بروجهه تأسیسی
ایچون جایشماهی محبور ایدن عالم ، عثمانی حکومتک
ایچردن کوچه سی و دیشاردن پارچا پارچا دیدیکلهه .
سیدر . هملکتی ایچردن کوچرتن قرون وسطائی
شرق حیان ایدی . بو حیات ، عصر لوجه تکاملدن
خرم قالمش ، چورومش بر تعضی دن عبارتدی ؛
دیشاردن دیدیکلین ایسه عصر لردن بری تجددن
تجدده قوشان آوروپا ایدی .

انقلابیلری اورتاه چیقاران ، او انقلابیلرک
منسوب اولدقلری کتله لرک ، یعنی ملتلرک اجتماعی
ضرورت و احتیاجلری در : ۱۲۰۵ ده رشید پاشانک
مثیل اولدلیقی تورکیه ، کنندی ، اینجه یوارلاندیفی
جهات و رطبه سندن قورتاومق استیوردی . نه چاره که
بو ایسته پیشه ییه نجه سنه لر کاف کله دی . چونکه
عصریلهشمک ایچون ایشه باشلایشی چوق ناقصی
وعصریلک معناستی تنظیمات سیاستیلری قاورایاما .
مشلردی داما دوغروسوی قاورایامامق ضرورتنه
ایدیلر . نیته کیم سیاسی تفایلی تعقیب ایدن یک
ادبیاتده عصریلک لا یقیله آکلاشیلمادی و غرب
مقلیدی تورک ادبیاتی پاک ضعیف بر بنیه ایله پاک
آیقیری یولاره صاپدی .

بوتون یا کلشلقرلک ماہیتی تثبت ایچون آوروپانک
عصریلک ناصل و نه ماہیتده و قاچ جبهه دن آدم .
آتدیغی کوزدن کچه مک ایجاح ایتمکدهدر :
او و پاده عصریلک ، (رونہسانس) حرکتیله
باشلادی و بو حرکت قرون وسطائی ب استخلاف و رفع
ایتدی .

اور و پاده قرون وسطائی ذهنیتی خلاصه ایتمک
ایچون (بوتون دوشوش و کوروش طرزلریه دین

اولدجه مشکل شکلری بود درجه موافقیه قولانه
بویوک برشیدر . بو غلاری مثلا «سلطان ولد» کیلرله
مقایسه ایدنجه ، بونک اهیتی داها ای آ کلاشیلر .
صوکرا - «بن اول های دولت که بوا شانه کلدم»
نصراعنی محتوی غزل خارج اولن اوزره - بو غلرده
کوزه چارپاز دیکرمهم برققطه ده ، بونلرده تصوف تأثیریه
مان هیچ تصادف ایدیلله مسیدر که ، بونقطه نظردن
«دهانی» بی «لادی» بر شاعر صایعه هیچ ده
یا کلیش دکلدر . اوندن اول موجودیتی و اثر لری
بیلیکم آناتولی شاعرلری ، یا خلق ادبیاتک
تائیراتشن هنوز تمامیه قورتاوماش خلق صوفیلری ،
یا عروض وزیله اخلاق و صوفیانه اثرنر یازان
درویشلر ، یاخود «صلصال نامه» طرزنده دینی .
قهرمانانه حکایله یازان حکایله جیلر دی . داها زیاده
خلق کتلنه سنه خطاب ایدن و صنعت عایسیله هان
هیچ مقید اولایان بو آداملر آراس نده » صنعت «
غایه سنه دوشون ورنک صوفیانه دن عاری عشق
و شراب شعر لری ده یازان «خواجه دهانی» ، شبهه سز
مهم برموقع اشغال ایدر . فلاسیق ادبیات زمانه خنده «
بو لادینی عشق و شراب شعر لرینک آناتولیه داها
اسکی نو نهاریه ده تصادف ایدیلله جکنی تخین ایتمکده بزی ؛
لکن شیمیدی به قدر بو وادیده ائزه کپن ایلک ائرل
» دهانی « به عائددر . شهرتک دوقوزنیجی عصر
میادیسته قدر قوتله کله سی - چونکه «شیخ اعلو»
اوی و اثر لری شبهه سز پاک ایلیوردی - «عشقی»
» جعفری « ، » حلیعی « ، » شیخی « کی شاعر لری
او کاظنیه لر یازمه لری ، حتی بر امرینک «جامع النظائر» ه
قدر کیرمک صورتیله اوینجی عصر میادیسته قدر
انتقال ایدیلله مسی ، بو قیمتی شاعرک اویله پاک
چابوق اونتو نمادیغی کوستره بیلر .

کوی سیلی زاده محمد فواد

استانبول داوالفتوندہ «تورک ادبیات تاریخی» مدرسی

فیل

۱

«دهانی» نک ایکی غزلی - اسکی اسلامی عماقته ایده وک
عیناً نصر ایدیلیورز : هجری یدنجی
بخار ارشدی و قلدی جهانی توران
کلوك تفوج ادا الوم کل کلستانی
عیبا نه سحر (اسون) اوقیب سحریل اوردی
که جنت اندی کل تله باع ویستانی
جال طلعت لیلی کلام ورد عجب
که اندی عاشق مجنون خداو دستانی
اکر کل اوومدسه بیلک یورا کنه اون
نخون بولشیدی قول قانه شیله پیکانی
قدح المده و ساق ندم و قرشومه کل
حسود کورون بن دیسون زی عیش سلطانی
کیکمه فرقی بویوک اکب بشفه بی
سی یورک قایسید ییر یونگین من ایچ
بو کل دمنده که قارون دکل د کل و شرابه خوش
چو عمر باقی دکل د کل و شرابه خوش
بو باق عروکی سوتاکه عردو فانی
یاردن ایرو دوشلن ب دوسمه دهانی
ایضاحتا :

ادالوم: ایدهلم - یورا کنه: یوره کنه - بولشیدی:
بولاشدی - بکی - کبی - سجی - سوجو: شراب

«برنجی علاءالدین» اکر بر سلاچوق شهناهه سی
یازدیرمش اولسے بیدی ، مثلا «ابن بیبی» کبی تاریخی
منبلعده ، بوحاده ، بویوک براحتیله ، تثبت ایدیله جکدی .
حالبکه نه اویله بر قیده نده «خواجه دهانی»
اسمنه تصادف ایدیله مکدهدر . اساساً «شکاری
ترجمه سی » ندهده « علاءالدین کیقاد » اک هانکی
علااءالدین اولدیبی تصریح ایدیله مشرد . اوچنجی
علااءالدین اک ، سلاچوق عالهستک او صیراده شدله
صارصیلیمش اولان نفوذ معنویتی تقویه ایجون بویله
بر شهناهه یازدیرمقة تثبت ایتمسی ، پاک قولای
آکلاشلاجق بر حادثه در .

۴ «دهانی» مخلصن ، بعضیلرستک ظنی وجهه
«دهانی» دکل [مثلا «کوروشی چوما»] مجموعه سنده ،
ج ۱ ، ص ۴۱۵] «دهانی» اولدیبی ، کرک
«کنزاکبراء» دن ، کرک باللات کندی غزلرندن
آکلاشیلر . «ابن خلدون» مشهور مقدمه سنده ،
معمور و مترقب بویوک شهر لر مخصوص صنعتکارلری
تعداد ایدرکن «دهان» لردن بخت ایتمکدهدر
[کتاب العبر ، ج ۱ ، ص ۳۳۵ ، فصل ۵ ، ۱۷ ،
مقدمة ابن خلدون ترجمه ، ج ۲ ص ۳۱۶] طبع
اطعمه این خلدون ترجمه ادھان طبیه و نسیج البسة
فاخرده ماهر طاخ و دھان و نساجل ظهور
ایدوب .... اخ []. حالبکه این خلدون مقدمه سند
«بارون دوسلان» طرفندن پایپلان ترجمه سی مناسبیله
«دوزی» طرفندن «ژورنال آزیاتیک» ه یازیلان
مقاله تقدیمه ده [آلتچی سری ، ج ۱۴ ، نوس و ۵۳ ،
آگستوس - ایلو ۱۸۶۹] بونک - صاحب افندی
طرفندن ده ترجمه ایدلیبی و وجهه - «کوزه لقوقولی
یاغلر چقاروب صانان عطریاتی » دکل ، «نقاش»
مناسنه کلیدیک [«ادریسی» ده کی کلات فهرستی ،
ص ۳۰۲] ایضاخ اولونکدهدر [ص ۱۶۱] .
بو ایضاحتا ، بزم «خواجه دهانی» نک خلص
مسئلۀ سنتی ده کافی در جهده تنویر ایده بیلر .

۵ بوتون بواضاحتاند صوکرا ، سلاچوقیلرک
صوک دورلرنه ییشن بو سرای شاعری حقنده
اولدجهه صریح بر فکر ایدینه بیلر : هجری یدنجی
عصرک صوک نصفنده ییشنه رک قویه سراینه انساب
ایدهن «خواجه دهانی» ، معاصر لری آراسنده
قدرتیله تین واشتھار ایتش ، حتی سلاچوق شهناهه سی
یازد برمق موضوع محث اولنجه ، حکمدار بوطیقه بی
سائر لریه ترجیحا اوکا حواله ایله مشدی . معماقیه
«خواجه دهانی» یالکز سلاچوق سراینک سوکیلی
ومنتخب لسانی اولان فارسی دکل ، او دوره ده
یاوش یاوش سرایلرده وتکیه لرد بیله ایتمیت قازانغه
باشلایان «تورک دیلی» نی ده قولانیوردی . ائزده کی
بر ایکی پارچه اثری ، اونی ، آناتولیه قلاسیق
تورک ادبیاتک تملی قورانلر آراسنده صایعه بزی
محبوب ایدر . لسانی ، معاصری صایعه بیله جکمز
«کلشوری» نک لسانند هان هان فرقیز و زمانه
کوره اولدجهه تیز و مصفادرک ، بو ، شاعر مزک
نظم تهیکنه لایقیله واقف اولدیغی کوستره بیلر .
یدنچی عصر صوکنده عرض و زنی و بو وزنک

رشید پاشا صدارته کتیرا بوب سفیده طلبی برداها آخوند آلامش . و قعدهٔ نقل این ذات بو طلبده رشید پاشانک کیزی اولی اولدیفه شبهه سر عد ابدردی» [**] آوروپانک مدینته مفتون قالان رفت پاشا ، بالخاصه ویانه سفارتنده بولونورک علکت اصلاحاتی حقنده لایخله قله آلمش و استانبوله کوندرمشدر . بونلدن برنده که تعقیب ایدیله سی اقضا این پولتیقه‌یه ، عسکری تنسیقاًه ، بخربی اصلاحاته ، مالی اساسله ، ولایت اداره‌سته ، اسایشه ، معارفه ، زراعت و تجارت ، مأموریک و ضعیت و اخلاق . قلریه دائز اون بر مادده‌ک قمبلجه ملاحظه‌لری حاویدر . شو عباره او قونقده در : « . . . اهالی شرقیه‌ها کثیرا قابلیت‌ذاته اولارق هر هنرک تحصیل کننده نججه اسهله بولوندیفندن امکانی حرتبه خلفک علم و اخلاق جهتیله تربیه‌سی اسباب مقتضیه‌نک وجوده کتیرا بله سی الزم اولدیفی مثلاً علی‌العموم عوام ناسک دخی هر بر بشیتی بعنی اوزرلرینه لازم اولیان بغضی دقایقی بیله‌لری بر نوع سربستیت و نهایتنده عدم اطاعت کبی محاذیری موجب اوله‌لریه جکنه نظرآ او مقوله‌لرک چوچ شی دخی اوکرملری اقصداً ایتموب یازی او قویوب یازمق درجه‌سته قادر تحصیل‌لریله اکتفا . . . . . [***] آوروپا حیاتنک ایضاً حصر ایدیلن مفید بولایخمه‌نک ایچنده بو قادر یقیری بر ملاحظه‌نک ناصیل بربولدوغنه انسان حیرت ایدر . فقط مسئله‌نک اساسی دوشونله‌جک اولورسه عرفانی قبط تنظیمات رحالتانک آنچاق ظواهری کورمک ضرورت‌تنده قلاچقلاری تسلیم ایدیلر . عالی و فوادی‌باشلره کنجه : بونلر غربی‌بیلاشیقی آلافراهه لیلاشمند عبارت صاندیلر . ضیا پاشانک شو سوزلری بالخاصه عالی پاشانک تمايلی پک آجی‌ده اولسه حقیقته یاقین کوسترمک‌ددر .

بزم عدلنده ساوی چاقیجی طبیوره‌جی مجلسنده بر اولور لاغوه‌جی استه‌جی طانیز چزمه‌جی یالوسته‌جی موسسه‌جی اوبله نازک‌که اکر شاپقانی بر قوندره‌جی اویته کلسه ایدر تاقیودن استقبال ! .. فقط عینی آدام‌لویته بالخاصه عالی پاشا مشروطیتک دوشانی ایدیلر . مشروطیت ایچون چالیشانله طهیر اولق شویله دورسون ، جانله باشله خضم اولدیلر . خلاصه‌تنظیماند صوکراکی مکتبه تأسیس ایدیلر . فقط بومکتبه کلسه بونشنده بو قون معنویاتی اندراسه اوغرامش مدرسه بوتون کهنه‌لکلیه ایقا‌لونارق . . . یکی محکمه‌بر وجوده کتیرا بدی ؟ فقط اسکی شرعیه ینه قلق شرطیاه . . . سیاست دیندن یاقانی قورتا رامادی صدراعظم پاشانک یانده شیخ‌الاسلام اندی ینه اوطوریسور دولت سیاستی حقنده رأی و بیرونی . بودوره ایله‌باشلایان ادبیاته کلنجه قصیده و غزل خیلی زمان دوام ایدی . آوروپا ، عرفانه اشچوچ عناس ایدنلاردن برى ، ضیا پاشا ترکیب‌بندلر ، ترجیع بندلر ، غزالی‌یازمقله اکتفا ایدی ، یالکن‌نقطه سر

ادبیاتلرک لسانی ، هملتک قونوشدیفه دیل اولدی . قرون و سلطاده ادبیاتلرک موضوعی دیندی . قلاسیق ادبیاتلرک موضوعی لادیخ اولدی . قرون و سطا ادبیاتی‌الهامی کلیسا‌دان آلیوردی . قلاسیق ادبیاتلر ، یونان و لاتین ادبیاتلردن آلدی . اون دوقوزنچی عصرده آلمانیاده باشلایان حقیقی (رومانتیسم) ظاهرآ (قلاسیسیزم) ه بر عکس‌العملدی . فقط حقیقتده - قلاسیق دوره ایله ملی لسانله دونن ادبیاتلری ملی وجدانلره توجیه ایتدیردیکی ایچون - قلاسیسیزمی اعام و عصری بدیی وجدانک احتیاجنی اکمال و تطمین ایتش اولدی .

بزم ۱۲۵۵ (۱۸۳۹) ده اولا سیاسته و اونی متعاقب عرفانآ وادباً عصر بلده‌شک ایسته دیکمز زمان آوروپا بوتون بو صایدیغمز مرحله‌لری قطعه ایتش ، او راده هر مملکت یکی فلسفه‌لله ، یکی عمله ، یکی ادیله شهشه مثبوع اولشدی . بنم ایچون هر شی حاضردی . هه یازیق که تجدد سیاسیلری ایچنده بویکی حرکتی اطرافیله ادراك ایتش کیمسه‌یوقدی ؛ باشدۀ رشید پاشا اولق اوزره هپسی ایشه یاریم یاملاع باشلادیلر . تنظیمات توکرکه سنک طالعیز لکی مملکت‌ده عصر بلک اصل معناستی آ کلاتاجنی برآدمک او ماما‌سنده ایدی . او دوره سیاسیلری ایچنده اش عزمکار رشید پاشا و برآز دوشونه‌یان رفت باشا ایدی . فقط بو عنزه بیلمز اساسلریه یانچی قلشن او ماسیدی . بهین (۱۶۲۱-۱۶۶۱) ، عینی زمانده مشهور بررسام اولان له‌ثونار دوونچی (۱۵۱۹-۱۴۵۲) « کائنان یالکن ترصیل‌ایله و ترصیل‌ایتدیکمز قدر آ کلایپلریز » دیه یکی فلسفه‌یه یول آچارلرکن قوره‌پرنیق (۱۵۴۳-۱۴۷۳) ، غالیله (۱۵۶۳-۱۶۴۲) عصری علمک یکی افقی کوسترمکه باشلیبورلری . شریتک قافسی ده کیشیبوردی ؛ فقط بو ده کیشیش قولای او ملادی . حقیقت دیه قانع اولدین شیئی سویله‌ن فیلوزوف وانی (۱۶۱۹-۱۶۰۵) که رهنه‌تلله دیل قوپاریلادی ، وجودی آتشه آیله . هیأت‌شناس غالیله مه مؤبد حقیقتی کلیسا‌داده جبراً انسکار ایتدیرلری . و سکونه مجبور‌ایله . یکی دوشونش دینده (ره‌فورم) میدانه چیقاردی . (ره‌فورم) ده آوروپایی دین نقطه‌سدن ایکی به‌آیدی : پروستانلیک قاتولیکلر بربنی یهدی . انکلتارده ، آلمانیاده ، فرانسده ، فلانک‌ده انسان قانی ایرماق کی آقدي . هله فرانسده و قوعه کلن (سن باره‌تلی) ملجمه سی تاریخنک قیپ قیزیل بر صحیفه‌سیدر . در دنخی هاری عاقبتک و خامتی ادراك ایده‌میوب ده پروستانلله قاتولیکلرکه عینی وجدان حریتی ویرمه سه ییدی دین بیادله‌لری بالکه داعا قورقونج اولوردی .

نهایت یکی دوشونش طرزی آوروپاده حاکم اولدی : حر دوشونک امکانی فلسفه‌ده ، علده ، ادبیاتده آوروپایی مرحله‌دن مرحله‌یه ، شاهقه‌دن شاهقه‌یه قوشدیردی و یوکسه‌لندی . (رونه‌سیانس) دن بشریتک بدیی وجدانه عکس ایدن شاعارلدن (جهان قلاسیق ادبیاتی) میدانه چقدی . قرون و سلطانک مشترک لسانی ، (لاتینجه) ایدی ، رونه‌سیانس دوغان قلاسیق

حاکمی) دیک کافی کلیر . بودوشونوش و کوروشده نه بر فنی حقیقت و نه بر حریت واردی . بناءً علیه قرون و سلطی ذهنتک (ابداع قدرق) یوقدی . آنچاق دینی مؤسسه‌لرده تعلم ایدیلن بو دوشونوش و کوروش طرزینه یعنی قرون و سلطی فلسفه‌سنه (اسقلاسیق) دهنلیر .

آوروپایی شو فلاکتی سیستمند قورتاران (رونه‌سیانس حرکتی) در . بو حرکتی ده میدانه بعضی عامللر چیقاردی : بوعمالردن برنجیسی تورکارک استانبوله کیرمه سی اوزرسنه ایتابالیه قاچان بیزانسل روم عالمرک اوراده اسکی یونانستان عرفانی یکین دنیس ایتش اوللاریدر . بو سایه‌ده قدیم یونان فیلوزوفلرینک اثر لری اصل-تتلردن او قونغه باشلادی مختلف فیلوزوفلرک فکرلری قارشی‌لاده‌ریلریلور ، و فاسفه‌ایله اوغر اشانلرک آراسنده مناقشه باشلیبوردی : مناقشه حر دوشونه‌بینه نک برنجی آدیعی دیکدی . بوتون آوروپایه بایلان ، هر مملکت‌ده باشقا ماهیتده کنده‌ی کوسترن یکی دوشونه طرزینک اک آقیریسی ایتابالیاده (ماکیاول) طرفندن سیاست شکلده افاده ایدیله ایدی ؛ فقط بو آقیری شکلک بیله فائمه‌لی طرف اساسنک مشاهده و تجربه‌یه استناد اویله میله‌لری طرزی ایضاً ماضیده کی عقیم اسفلوستیک قافانک ده کیشمک ایتش ، ماضیده کی عقیم اسفلوستیک قافانک ده کیشمک بیلمز اساسلریه یانچی قلشن او ماسیدی . بهین (۱۶۲۱-۱۶۶۱) ، عینی زمانده مشهور بررسام اولان له‌ثونار دوونچی (۱۵۱۹-۱۴۵۲) « کائنان یالکن ترصیل‌ایله و ترصیل‌ایتدیکمز قدر آ کلایپلریز » دیه یکی فلسفه‌یه یول آچارلرکن قوره‌پرنیق (۱۵۴۳-۱۴۷۳) ، غالیله (۱۵۶۳-۱۶۴۲) عصری علمک یکی افقی کوسترمکه باشلیبورلری . شریتک قافسی ده کیشیبوردی ؛ فقط بو ده کیشیش قولای او ملادی . حقیقت دیه قانع اولدین شیئی سویله‌ن فیلوزوف وانی (۱۶۱۹-۱۶۰۵) که رهنه‌تلله دیل قوپاریلادی ، وجودی آتشه آیله . هیأت‌شناس غالیله مه مؤبد حقیقتی کلیسا‌داده جبراً انسکار ایتدیرلری . و سکونه مجبور‌ایله . یکی دوشونش دینده (ره‌فورم) میدانه چیقاردی . (ره‌فورم) ده آوروپایی دین نقطه‌سدن ایکی به‌آیدی : پروستانلیک قاتولیکلر بربنی یهدی . انکلتارده ، آلمانیاده ، فرانسده ، فلانک‌ده انسان قانی ایرماق کی آقدي . هله فرانسده و قوعه کلن (سن باره‌تلی) ملجمه سی تاریخنک قیپ قیزیل بر صحیفه‌سیدر . در دنخی هاری عاقبتک و خامتی ادراك ایده‌میوب ده پروستانلله قاتولیکلرکه عینی وجدان حریتی ویرمه سه ییدی دین بیادله‌لری بالکه داعا قورقونج اولوردی .

نهایت یکی دوشونش طرزی آوروپاده حاکم اولدی : حر دوشونک امکانی فلسفه‌ده ، علده ، ادبیاتده آوروپایی مرحله‌دن مرحله‌یه ، شاهقه‌دن شاهقه‌یه قوشدیردی و یوکسه‌لندی .

(رونه‌سیانس) دن بشریتک بدیی وجدانه عکس ایدن شاعارلدن (جهان قلاسیق ادبیاتی) میدانه چقدی . قرون و سلطانک مشترک لسانی ، (لاتینجه) ایدی ، رونه‌سیانس دوغان قلاسیق

ساحة فعالیتاری ینه اعتبار تجارتین عبارتند. کوچوك تصرفلاری طوپلامق، بونلری ارباب تجارتیه اقراسن ایمک، تجارتیک بر متمنی اولان نقل نقود و قامبیو معاملاتنے توسل ایله مک خلاصه یالکن تجارلر ایله ارباب تصرفات آره سنده متسلطقروانی ایفا ایمک... ایشته بوانقه لرک اک بیوک ساحة فعالیتی بو اولشندر. بوساحه چوق مفید بر فعالیت ساحه سی اولقلهه برابر مملکت ایچون غیر کافیدی. بونک یانشده زراعی، صناعی، رهنی، وقواویراتیف اعتبارلریشده اختیاج واردی. موضوع بحث اولان بانقه لر بو ساحة لرک هیچ بربرینه کیمە مشاردر.

زراعی اعتبار بوسبوتون خصوصی بر قره دی طرزی اولدنی ایچون اجنبی متسلطلرک بونی صرف زراعت بانقه سننک دوش جینیه بر افقا سنه بشی دینه منسده صناعی اعتبار، یعنی مملکتند مؤسسات صناعیه فابریقه اعمالاتخانه و سائزه لر احداثه متوجه اولاق اعتبار، بوماهیتند دکلدر. لکن اعتبارک بو ساحه سننک تنیق نه اعتبار تجاري قدر سهیل ونده اونک قدر کارلیدر. بالعکس کار مقابلنده اوالدقه تبلکھسی ده وادرد. اجنبی مؤسسه لر بو جهته پاک چوق یاناشمق ایسته منزه. حتی عثمانی بانقاسی بیله استاتوستنده موجود قیودات و مساعداته رغماً برايش بانقه سی روئی آلتق، داخل و صرف صناعی ماهیتند بر تشیی فینانسه ایمک خصوصنده هیچ برغیرت کوسترنمش دکلدر. بو یولاده مشکل، هیچ اوالزسه بونی وعدایدن ایلک بانقه لر، جمهوریتک اترفیضی اولان ایش بانقه سی، صنایع تجارت، و صنایع و معادن بانقه لرید. بوانقه لرک ایکیسی تجارت بانقه سی رویله برا بر صنایع بانقه سی وظیفه سی افنا ایمک مقصده متشکلدر. کرچه بونلرک ده بوکون اک بیوک رولاری تجارت ساحة سنده ایسده برجوق علامات، مملکتند تأسیس ایمک ایسته بن برجوق تشبیثات خصوصنده کی توسلطلری، بونلری فینانسه ایمک خصوصنده کی تمايلاری، وجهه لرینی آتیا دها زیاده بو خصوصه توجیه ایده جکارنی کوسترمکددر.

اوچنجی بانقه نک هدف ایسے مستقلانه مملکتند تشبیثات صناعیه احادیث و موجود دولت تشبیثات صناعیه سننک ترقیسته چالیشمقدار. بوانقه بوکونکی حالیله سرمایه سی پاک محدود هان ده صرف دولت سرمایه سندن، اونک بانقهه دور ایستدیکی مؤسسات صناعیه دن مشکل بر مؤسسه اولقلهه برابر آتیا بوکا تشیت شخصی بی تشریک ایمک ممکن اولدیفی تقدیرده، مملکتک اک مهم بر مؤسسه سی اولنه زهر ددر.

فقط مملکتند شیمیدی یه قدر اک زیاده امال ایدلش اولان ساحه رهنی اعتبار ویا املاک اعتباری ساحه سیدر. رهنی اعتبار شهرلرده املاک و انشاک ات جدیده اوزرینه اقراضانه بونق مقصدي ایستاده ایدر. بوندن اولک بانقه لر صنایع و تجارت بانقه سی دیکسے بو بانقه عمران بانقه سی دیکدر. شهرلرک بجهوری، انشاک اک توسمی، مبانی صناعیه و بالحاصله

بولور و بونکله قالیه رق مسئولیت در عهده ایدرک اونلره لازم اولان تأمیناتی بخش ایلر. بو سایده ده ببرطرفنون تصرفی تشویق دیکر طرفدن بو تصرفلرک برسرمایه قوئی حالته کله سنه بادی اولور. ۱۹ نجی عصری اعصار سالهه ایله غیرقابل قیاس بر صنایع، تجارت، و عمران عصری یاپق خصوصنده باشه لرک اهمتی پاک بیوکدر.

بزده بانقه لرک اهیتی تنظیماند صوکه آ کلا. شیلمعه باشلامش و غرب سیسته منده بیوک بانقه لر مملکتند زده ایلک دنده قرم محابیه سندن صوکه تأسیس اتشدر. لکن ایلک باشه لری دوغوران سبب اقتصادی اولقدن زیاده مالی ایدی. بونکله ایلک بانقه لرک مملکتند، احوال اقتصادیه الجآتندن فضلے تجارتک محتاج اوالدیفی قره دی اعطایه ده رک کسب منفعت ایمکه چالیشمقدن زیاده دولت احتیاجات تحت تأثیرنده تشکل ایستدیکنی افاده ایمک ایسته بورز. مملکتند زده غرب اصولنده ایلک منتظم بانقه عد ایدلیه بیلن استانبول بانقه سی ۱۸۵۰ تاریخنده تشکل ایتش و دولتند تخصیمات آله رق اوزمان کاغذ پارا بخرانشدن دولایی بوکونکی کی غیر مستقر بر حالده اولان قامبیوی استقرار تختده طویق ایسته مشدی. بوانقه تجارت بانقسی اولقدن زیاده بر اسپه کولا سیون و آژیوتاژ بانقه سی ایدی. عثمانی بانقه سی مملکتکه ۱۸۵۶ تاریخنده ابتدا غیر رسمي برمه سه اوله رق کیرمش و بالآخره ۱۸۶۳ ده امتیازلی بر بانقه حالته تحول اتشدر. لکن بوانقه ده احتیاجات اقتصادیه دن زیاده، اوزمان دولتک کیریشدیکی معظم استقرار اضات بادره سندنده بیوک استفاده لر تامینی امکانشدن دولایی تأسیس ایتش و یکرمی سنه مدت باشیجه فعالیت خزینه معاملات تقدیه سندن و استقرار اضاتن بیوک کارلر تامین ایمک اولشندر. عثمانی بانقه سی تقيیه مملکتکه کلن بوتون بیوک بانقه لرک ۱۸۵۵ تاریخنده اک بیوک رول استقرار صورتیه آوروپادن آقان بیوک سرمایه جریانشدن اتفاده ایمک منحصر قالمشدر.

بوایلک بحرانی دوره پکدکن، اداره عنزیه. ده کی استقرار حمامی زائل اولقدن صوکه مملکتند زده یارلش بتوون بتوون اجنبی بانقه لر وجهه لرینی دها زیاده تجاري اعتبار ساحه سه دوغرو چویرمشل و صوک اویوز قرق سنه ظرفنده بوساحه اولدقه توسع ایشلدر. مملکتند تأسیس ایتش اولان بتون بانقه لر مملکتندن بورایه پاک آز سرمایه کشیرمش ویا هیچ کتیرمه مشلر بتون غیرتلری مملکتک تودیعاتی طوپلایه رق بونی ینه مملکت تجارتنه، و بعضًا خارجه، اقراض ایده رک شره لندیر. مکدن عبارت قالمشدر. بو بانقه لر هپ بزم جاهلی بولندیغز قره دی تکیندن استفاده صورتیه طبیعی اوله رق کندی کارلرخی تأمینه چالیشمشر، قطعه عینی زمانده مملکتند اووزمانه قدر پاک آز معلوم اولان اعتبار تجاري بی تأسیس خصوصنده پاک بیوک خدمتلر تأمین ایشلدر. لکن بوانقه لرک بوکونکی حالته بیله اک بیوک

حرفلردن مشکل قصیده لر قلمه آلدی !!! نهایت یکی اوروبائی ادبیات باشلادی : فقط بویک ادبیات اساني دیوان ادبیاتند میراث قلان استولاستیق لساندیه.

اعتراف ایته لیز : عجملری تقییدایدن اسکی دیوان شاعرلری ساده شرق ادبیاتی ده کیل، شرق فلسفه سخن ده لایقیه هضم ایشلردی. بونک ایچون آرالنده عجم استادلری عیارنده سیالر واردی. فرنکاری تقییده باشلایلیدن برى آوروپا شاعرلرینک، رومانجیلرینک، خلاصه آوروپا ادبیلرینک - حضوریه چیقاچق آداملر یتیشدیره مه دک. چونکه عصرک عرفانی اسکی عرب - عجم حرثی قوتنده مملکتنده یرله شمه مه دی. اسکی کتبخانه لر می خواهیه اثرلیله دولودر. اویله یکی کتبخانه لر محتاجیه رک رافقانه ده قارتندن، قاتدن، سپه نسردن برگسونه، آینشیانه، ویلام چیس، شکسپیردن، راسیندن، غوته دن، بایرینه، هاینریخ یوهنیوداها کیلره قادر بوتون غرب استادلرینک اثرلیه تورکه اولادر، اوزاتیله حق الاره آماده اولسوبلر. نیته کیم بوتون اوروپا ماتلری حتی بالقانل قومشو لریز بویله باعملدر و بویله پایپورلر.

علی هبانت

اقتصادیات

بانقه جیلغمزده تکامل

امدک و ایتمام بانقه سی

اعتبار استحصالک و عمرانک بر مانیو ولاسی حکمنده در. مانیو لا نصل که کوچک بر قوت صرفیه بالنسبه بیوک برايش یاپق امکان و اقتدارنی بخش ایدیبور سه اویله جه اعتباره ده کوچوك سرمایه لر لر تجارت صناعت و معموریت ساحة سندن بیوک بیوک فالیتلر تولیدن سبب اولقدنده ۱۹ نجی عصرک بیوک مؤسسات تجاري و صناعیه سی، معظم فه لیت عمرانیه سی هپ بواسطه سایه سندن ممکن اولیش کوچوك تصرف و احتیاط آقچه لری بیوک سرمایه لر حالته برشمش، و بوسرمایه لرک متشیلره اقراضی سایه سندن بونلرک قابلیت استحصالیه لری فوق العاده برنسبتده آر غشیدر.

اعتبار توسعنک واسطه لری بانقه لر. ارباب تصرف پارا بیریکدیریر، بونی مظہر اعتمادی اولان بانقه یه تودیع ایدر، بانقه پارالری کندی مسئولیت تختده اولارق ارباح ایدر. بوصورتله بانقه عینی زمانده برمتوسط و بر تامینیجی رانی ایفا ایده رک کوچوك ارباب تصرفه اونک طانیه مه جنی متشیلره